

اظهارنظر کارشناسی درباره :

لایحه پیشگیری از آسیب‌دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سوءرفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدای بزرگ بخشایش همیشه بخشایند

بِسْمِ

شماره مسلسل: ۱۸۸۴۵
کد موضوعی: ۲۴۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:
۱۴۰۱/۱۲/۲۰

عنوان گزارش:

اظهارنظر کارشناسی درباره:

لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سوءرفتار

نام دفتر:

مطالعات حقوقی

تهیه و تدوین کننده:

میثم عظیمی

ناظران علمی:

جلیل محبی، مهدی عبدالملکی، احمد حکیم جوادی

اظهارنظرکنندگان:

آسیه ارحامی

محسن کرمانی

واژه‌های کلیدی:

۱. پیشگیری از سوءرفتار

۲. دستگاه‌های اجرایی

۳. امنیت

۴. آسیب دیدگی

۵. مجازات

۶. زنان

فهرست مطالب

۶

مقدمه

۷

ارزیابی مصوبه کمیسیون

۸

برخی ملاحظات و ایرادها

۲۱

جمع‌بندی

۲۳

پیشنهادها

۲۳

جداول صحن علنی

اظهار نظر کارشناسی درباره: لایحه پیشگیری از آسیب‌دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سوءرفتار

[مقدمه]

قوانین و مقررات متعددی پس از انقلاب اسلامی در خصوص حمایت از زنان در حوزه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و حقوقی به تصویب رسیده است. قانون اساسی به عنوان مهم‌ترین سند تقنینی کشور که منبعث از احکام شرع می‌باشد، نیز اصول متعددی از جمله اصل بیست‌ویکم را به تبیین جایگاه زنان و لزوم رعایت حقوق آنان اختصاص داده است. همچنین قوانین کیفری در مواردی با اختصاص اصول و قواعد خاص از جمله مواد (۴۲) و (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری، سال ۱۳۹۲ و همچنین ماده (۶۱۹) قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده)، سال ۱۳۷۵ برخی حمایت‌های حقوقی را به عمل آورده است. با این حال یکی از مسائلی که خلأ آن در بیشتر حوزه‌ها از جمله زنان به چشم می‌خورد، لزوم ایجاد یک نظام پیشگیری از ارتکاب جرم و ضرورت پیش‌بینی سازوکارهای قانونی امکان مداخلات اجتماعی در موارد وقوع آسیب به زنان است. وجود برخی خلأهای جرم‌انگارانه در ارتباط با اقدامات آسیب‌زا به زنان نیز نیازمند پیش‌بینی قوانین بازدارنده و متناسب با این قبیل رفتارهاست. لایحه حاضر که با اصلاحات قابل توجهی در کمیسیون مربوطه به تصویب رسیده، در صدد تأمین دو هدف مذکور یعنی پیش‌بینی یک نظام پیشگیرانه در قبال سوءرفتارهای مجرمانه نسبت به زنان و توجه ویژه به مداخلات اجتماعی برای حمایت از زنان آسیب‌دیده و نیز جرم‌انگاری برخی رفتارهای آسیب‌زا نسبت به آنان می‌باشد. در ادامه این گزارش به بررسی و ارزیابی مصوبه کمیسیون در این خصوص می‌پردازیم.

[ارزیابی مصوبه کمیسیون]

۴. ایجاد حلقه اتصال بین دستگاه‌های اصلی در موضوع حمایت از زنان در برابر آسیب به منظور پرهیز از رویکرد جزیره‌ای از طریق ایجاد سامانه پنجره ارائه خدمات: یکی از مهم‌ترین سازوکارها در ارائه خدمات حمایتی مطلوب اتخاذ رویکرد جامع و هوشمند در ارائه خدمات حمایتی و پیشگیرانه است. از این رو در مصوبه کمیسیون پیش‌بینی شده تا دستگاه‌های متولی حمایت‌گری در حوزه آسیب به زنان با محوریت وزارت کشور نسبت به ثبت اطلاعات و امکان‌رسانی خدمات ارائه شده در سامانه هوشمند خدمات اقدام کنند. ثبت این اطلاعات و تجمیع آن امکان سیاست‌گذاری و نظارت مؤثر تر را فراهم می‌آورد.

۵. ایجاد فصل نظارت و پایش: نظام ارزیابی عملکرد و پایش اقدامات و تکالیف قانونی جزء ضروری هر قانونی است. صرف پیش‌بینی تکالیف برای دستگاه‌ها بدون تعیین سازوکار نظارتی نمی‌تواند اهداف مورد نظر مقنن را تأمین کند. به این دلیل در مصوبه کمیسیون سازوکار نظارتی مشخصی برای رصد اقدامات و تکالیف مقرر برای دستگاه‌ها مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس به موجب ماده (۲۱) مصوبه کمیسیون، وزارت کشور مسئول پایش و ارزیابی نتایج و عملکرد دستگاه‌های مسئول و اتخاذ تدابیر مناسب جهت رفع ناهماهنگی بین دستگاه‌ها شده و در مواد (۲۳) و (۲۴) مصوبه نیز سازوکار گزارش‌دهی دستگاه‌ها و ضمانت اجرای تخلف از اجرای تکالیف پیش‌بینی شده است. شایان ذکر است در لایحه پیشنهادی دولت به نوعی این وظیفه بر عهده کارگروه ملی و وزارت دادگستری برای پرهیز از ساختار سازی مجدد که منجر به پراکندگی و موازی کاری اقدام‌ها می‌شود، قرار داده شده بود. در مصوبه کمیسیون به منظور تقویت سازوکار نظارت و همچنین هماهنگی با سایر قوانین مرتبط به‌ویژه تکالیف شورای اجتماعی کشور، این وظیفه بر عهده وزارت کشور قرار داده شده تا با بهره‌گیری از سازمان امور اجتماعی بتواند نظارت و پایش کارآمدتری داشته باشد.

۶. پیش‌بینی قواعد حقوقی حمایتی از مددکاران سازمان بهزیستی: در راستای انجام تکالیف قانونی، یکی از اقدامات حمایتی و پیشگیرانه، تکلیفی است که برای مددکاران سازمان بهزیستی در موارد شرایط خطر شدید قریب‌الوقوع برای زنان پیش‌بینی شده است. این تکلیف که از سازوکار قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب سال ۱۳۹۹ اخذ شده است، این امکان را برای آنان فراهم می‌کند که تدابیر و اقدام‌های لازم را در صورت امکان با مشارکت و همکاری خانواده زن، جهت رفع خطر، کاهش آسیب و پیشگیری از وقوع یا تکرار جرم انجام داده و در موارد ضروری او را از محیط خطر دور کرده و با تشخیص و زیر نظر مددکار اجتماعی به مراکز مربوط منتقل کنند و گزارشی از ادله ضرورت مداخله و اقدام‌های خود را حداکثر ظرف مدت ۱۲ ساعت به اطلاع دادستان برسانند تا بر اساس تصمیم او اقدام شود.

بررسی مصوبه کمیسیون اجتماعی در خصوص لایحه مورد بحث در مقایسه با لایحه پیشنهادی دولت دارای اصلاحات و تغییراتی است که چارچوب کلی این لایحه را با نظام حقوقی و سازوکارهای حمایتی مورد نیاز برای زنان سازگارتر می‌کند. از این رو در ادامه به مهم‌ترین محورهایی که مفاد لایحه را در راستای تأمین اهداف مورد اشاره در مقدمه قرار می‌دهد اشاره می‌شود:

۱. جایگزینی واژه سوء رفتار مجرمانه با واژه خشونت در عنوان لایحه و همچنین در مفاد لایحه: توضیح آنکه با عنایت به اینکه در نظام حقوقی واژه خشونت دارای تعریف مشخص و مورد وفاقی نمی‌باشد و از سوی دیگر این واژه به جهت بار معنایی ترجمه‌ای و وارداتی، مفهوم و گستره معنایی وسیعی را شامل می‌شود، از این رو محور قرار گرفتن این واژه در لایحه‌ای که ابعاد حقوقی و فرهنگی - اجتماعی قابل توجهی دارد موجبات ابهام و اجمال را در اجرای قانون و محاکم قضایی به وجود می‌آورد به این دلیل در مصوبه کمیسیون ضمن پرهیز از به کار بردن واژه خشونت از واژه سوء رفتار که با مبانی و اصول فرهنگی جامعه و عرف حاکم بر آن هماهنگ‌تر است و امکان مداخلات اجتماعی به منظور اصلاح را فراهم‌تر می‌سازد، استفاده شده است. شایان ذکر است واژه سوء رفتار در تبصره ماده (۱) مصوبه مورد تعریف قرار گرفته و حدود و ثغور آن مشخص شده است.

۲. تقویت رویکرد حل مسئله در لایحه در بخش‌های پیشگیرانه، حمایتی و کیفری: توضیح آنکه پیش‌بینی قوانین حمایتی از زنان مستلزم توجه ویژه به کانون خانواده و در نظر گرفتن این موضوع است که قوانین کیفری یا پیشگیرانه نباید موجبات خدشه و آسیب به نهاد خانواده را موجب شود. از این رو در مصوبه کمیسیون اجتماعی سعی بر آن بوده تا رویکرد حل مسئله و سازوکارهای عدالت‌ترمیمی بر اقدامات و مداخلات کیفری و قضایی اولویت داده شود. الزام متهم به مراجعه به متخصصین مربوطه جهت مشاوره و معالجات ضروری و ارائه گواهی آن در ماده (۴۷)، ایجاد سامانه یکپارچه پنجره ارائه خدمات، فراهم کردن امکان بخشش یا استفاده از مجازات تکمیلی در برخی از جرائم بخشی از این مکانیزم را تشکیل می‌دهد.

۳. کاهش مفاد جرم‌انگاری لایحه و تقویت مداخلات اجتماعی: با عنایت به اینکه مداخله کیفری و جرم‌انگاری باید به‌عنوان آخرین راهکار در مواجهه با رفتارهای ناپه‌نجان مورد توجه قرار گیرد. زیرا توسل و تمسک به این قبیل راهکارها به‌ویژه در حوزه زنان و خانواده ممکن است آثار معکوس برای حمایت از بنیان خانواده به‌همراه داشته باشد. بنابراین در پاره‌ای از موارد که ابهامات جدی در جرم‌انگاری وجود داشته سعی شده مداخله اجتماعی و رویکرد پیشگیرانه در اولویت قرار گیرد.

[برخی ملاحظات و ایرادها]

باز دارندگی مورد نظر در افزایش مجازات جرائم مذکور را به دنبال خواهد داشت. همچنین جرائم مذکور در این ماده لازم است به مواردی که همراه با قهر، غلبه و سوءاستفاده از نیروی جسمانی واقع می‌شود، محدود شود. در مصوبه کمیسیون جرائم مذکور در این ماده قلمرو وسیعی یافته و افزایش مجازات در تمامی این موارد می‌تواند برخلاف سیاست حبس‌زدایی به‌عنوان یکی از سیاست‌های کلان قضایی بشمار رود. از این رو حذف عبارت مذکور و حذف مواد (۶۹۷)، (۶۹۸)، (۶۹۹) یا (۷۰۰) و همچنین مواد (۷۴۴)، (۷۴۵) یا (۷۴۶) که در این ماده به آنها تصریح شده و راجع به جرم افترا، نشر اکاذیب و هجو در فضای مجازی و غیر آن است پیشنهاد می‌شود.

۴ تبصره ماده (۴۱)؛ تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی (مصوب سال ۱۳۹۲) مقرر می‌دارد: «در کلیه جنایاتی که مجنی علیه مرد نیست، معادل تفاوت دیه تا سقف دیه مرد از صندوق تأمین خسارت‌های بدنی پرداخت می‌شود». چنانچه ملاحظه می‌شود این تبصره موارد قتل و سایر جنایات مادون نفس را در بر می‌گیرد. در حالی که تبصره ماده (۴۱) مصوبه کمیسیون اجتماعی فقط منحصر به موارد قتل شده که از این حیث دامنه حمایتی این حکم را محدود می‌کند. از این رو مفاد تبصره ماده (۴۱) مصوبه از نظر حقوقی می‌تواند ناسخ یا **مخصص** حکم تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات بوده و باعث ایجاد محدودیت در دامنه حمایتی حکم مورد نظر باشد. لذا حذف آن پیشنهاد می‌شود.

۵ ماده (۵۰)؛ تبصره این ماده در مقام تعیین مصادیق ضروری برای خروج بانوان که نیاز به اذن همسر نداشته باشد، مغایر اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی است چه اینکه تعیین این موارد شأن قانونی دارد و مجلس نمی‌تواند این موضوع را به نهادهای دیگر تفویض کند. بنابراین حذف این تبصره پیشنهاد می‌شود. البته به‌منظور بررسی بیشتر موضوع ارجاع این موضوع به کمیسیون جهت ارائه پیشنهاد جامع‌تر نیز مورد پیشنهاد است.

با وجود اصلاحات و تغییرات مثبتی که در لایحه در مصوبه کمیسیون اجتماعی صورت گرفته است به نظر می‌رسد برخی ابهام‌ها و ایرادها در لایحه وجود دارد که نیازمند اصلاح می‌باشد. در ادامه به بررسی این موارد می‌پردازیم:

۱ مواد (۲) و (۳): این دو ماده در مقام تعریف و تفکیک تدابیر حمایتی و تدابیر پیشگیرانه است. این تفکیک ضمن آنکه اساساً فاقد مبنای علمی و دقیق می‌باشد (در تعریف تدابیر حمایتی گفته شده این تدابیر از سوی حاکمیت اعمال می‌شود و گویا وجه تمایز تدابیر حمایتی از پیشگیرانه همین امر است. در حالی که در انتهای تعریف تدابیر پیشگیرانه هم گفته شده این تدابیر از سوی نهادهای مربوطه اجرا می‌شود که نوعاً حاکمیتی هستند) و در مواردی نیز دارای همپوشانی و تداخل مصادیق (برای مثال مداخله فوری مددکاری و قضایی در هر دو تعریف ذکر شده است) می‌باشد، افزون بر این به هیچ‌وجه در متن مصوبه دارای اثر و ثمره‌ای نبوده و مشخص نیست مقصود از این تفکیک چیست و ثمره، اثر و خاصیت آن در سایر مواد مشخص نیست. به‌ویژه چنانچه اشاره شد اساساً تعریف دارای ایراد و اشکال تداخل و همپوشانی می‌باشد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود این دو ماده به ترتیب زیر با هم ادغام شوند:

«تدابیر پیشگیرانه و حمایتی مد نظر این قانون عبارت است از هرگونه اقدامی که مانع از بروز سوءرفتار و حمایت از زنان آسیب‌دیده شود؛ از قبیل آموزش و اطلاع‌رسانی، مهارت‌افزایی، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی نهادهای، شناسایی آسیب‌ها و موقعیت‌های آسیب‌زا، مداخله فوری مددکاری و قضایی، درمان اختلالات روانی، درمان و روان‌درمانگری، حمایت اقتصادی، حمایت قضایی و کیفری، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی که در این قانون مقرر شده و توسط نهادهای مربوطه اجرا می‌شود».

۲ ماده (۴)؛ با عنایت به اینکه در این قانون احکام و قواعدی ذیل فصل آیین دادرسی ذکر شده، لذا ذکر این ماده دارای ایراد است. در نهایت در فرض ضرورت ذکر این ماده باید در انتهای فصل آیین دادرسی گفته شود جز در مواردی که حکم خاصی در خصوص رسیدگی‌ها در این قانون بیان شده مطابق مقررات آیین دادرسی کیفری رسیدگی می‌شود.

۳ ماده (۲۸)؛ عبارت «با سوءاستفاده از جنسیت یا موقعیت آسیب‌پذیر زنان در این ماده دارای ابهام است و مشخص نیست که مقامات قضایی به چه ترتیبی و با کدام ادله چنین امری را احراز خواهند کرد. همین امر موجبات اطاله در رسیدگی به پرونده‌های مزبور را به وجود می‌آورد و در نتیجه کاهش

جمع بندی

پیش بینی نظام پیشگیرانه در قبال سوء رفتارهای مجرمانه نسبت به زنان از یکسو و جرم انگاری برخی اقدامهای آسیب زا به زنان با رعایت پیشنهاد های مندرج در این گزارش تصویب مصوبه کمیسیون مورد پیشنهاد است.

گزارش کمیسیون اجتماعی اصلاحات و تغییرات مثبت و قابل توجهی را در لایحه اعلام وصول شده و رویکرد کلی این لایحه را با ساختارها و اصول حقوقی و مبانی فرهنگی - اجتماعی منطبق تر ساخته است. با عنایت به ضرورت

پیشنهادها

مقررات خاصی در این قانون مقرر گردیده، رسیدگی مطابق مقررات آیین دادرسی کیفری صورت می گیرد».

۳ حذف عبارت «با سوء استفاده از جنسیت یا موقعیت آسیب پذیر زنان در ماده (۲۸) و حذف مواد (۶۹۷)، (۶۹۸)، (۶۹۹) یا (۷۰۰) و همچنین مواد (۷۴۴)، (۷۴۵) یا (۷۴۶) مندرج در ماده (۲۸) مصوبه کمیسیون.

۴ حذف تبصره ماده (۴۱).

۵ حذف تبصره ماده (۵۰) یا ارجاع به کمیسیون برای بررسی بیشتر.

۱ اصلاح مواد (۲) و (۳) و ادغام آنها در متن واحد به ترتیب زیر: «تدابیر پیشگیرانه و حمایتی مد نظر این قانون عبارت است از هرگونه اقدامی که مانع از بروز سوء رفتار و حمایت از زنان آسیب دیده شود؛ از قبیل آموزش و اطلاع رسانی، مهارت افزایی، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی نهادها، شناسایی آسیبها و موقعیت های آسیب زا، مداخله فوری مددکاری و قضایی، درمان اختلالات روانی، درمان و روان درمانگری، حمایت اقتصادی، حمایت قضایی و کیفری، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی که در این قانون مقرر شده و توسط نهادهای مربوطه اجرا می شود.

۲ حذف ماده (۴) و یا اصلاح آن و انتقال به فصل آیین دادرسی به ترتیب زیر: «جز در مواردی که در خصوص رسیدگی به پرونده های موضوع این قانون

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
۱	✓			
۲			✓	
۳			✓	
۴			✓	
۵	✓			
۶	✓			
۷	✓			
۸	✓			
۹	✓			
۱۰	✓			
۱۱	✓			
۱۲	✓			
۱۳	✓			
۱۴	✓			
۱۵	✓			
۱۶	✓			
۱۷	✓			
۱۸	✓			
۱۹	✓			
۲۰	✓			
۲۱	✓			
۲۲	✓			
۲۳	✓			
۲۴	✓			
۲۵	✓			
۲۶	✓			

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
۲۷	✓			
۲۸	✓		✓	
۲۹	✓			
۳۰	✓			
۳۱	✓			
۳۲	✓			
۳۳	✓			
۳۴	✓			
۳۵	✓			
۳۶	✓			
۳۷	✓			
۳۸	✓			
۳۹	✓			
۴۰	✓			
۴۱			✓	
۴۲	✓			
۴۳	✓			
۴۴	✓			
۴۵	✓			
۴۶	✓			
۴۷	✓			
۴۸	✓			
۴۹	✓			
۵۰			✓	
۵۱	✓			

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱	ماده (۱) تمامی زنانی که در قلمروی سرزمینی جمهوری اسلامی ایران حضور یا سکونت داشته باشند فارغ از قومیت، دین، مذهب و دیگر ویژگی‌های فردی و اجتماعی، در برابر هر گونه آسیب ناشی از سوء رفتار فرد دیگری که به بدن، روان، حیثیت، حقوق و آزادی‌های قانونی آنان وارد گردد، از تدابیر پیشگیرانه، حمایتی و کیفری این قانون برخوردار می‌شوند. تبصره «۱» تمامی اقدامات پیشگیرانه و حمایتی موضوع این قانون باید مطابق اصل دهم قانون اساسی با محوریت خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی و مطابق اصل بیست و یکم قانون اساسی با رعایت موازین اسلامی و در راستای ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او و حمایت از نقش مادری او صورت گیرد. تبصره «۲» منظور از سوء رفتار، هر گونه فعل و ترک فعل مجرمانه در این قانون یا قوانین مربوطه است که موجب آسیب‌های مذکور در این ماده شود.						
۲	ماده (۲) تدابیر پیشگیرانه مد نظر این قانون عبارت است از هر گونه اقدام بازدارنده از سوء رفتار از قبیل آموزش و اطلاع رسانی، مهارت افزایی، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی نهادها، مناسب‌سازی فضای کالبدی شهری، شناسایی آسیب‌ها و موقعیت‌های آسیب‌زا، مداخله فوری مددکاری و قضایی، درمان اختلالات روانی، ساماندهی نهادها و پژوهش‌ها که در این قانون و قوانین مرتبط مقرر شده و توسط نهادهای مربوطه به منظور جلوگیری از هر گونه آسیب به زنان و دختران اجرا می‌شود.					مواد (۲) و (۳): این دو ماده در مقام تعریف و تفکیک تدابیر حمایتی و تدابیر پیشگیرانه است. این تفکیک ضمن آنکه اساساً فاقد مبنا علمی و دقیق می‌باشد (در تعریف تدابیر حمایتی گفته شده این تدابیر از سوی حاکمیت اعمال می‌شود و گویا وجه تمایز تدابیر حمایتی از پیشگیرانه همین امر است در حالی که در انتهای تعریف تدابیر پیشگیرانه هم گفته شده این تدابیر از سوی نهادهای مربوطه اجرا می‌شود که نوعاً حاکمیتی هستند) و در مواردی نیز دارای همپوشانی و تداخل مصادیق (برای مثال مداخله فوری مددکاری و قضایی در هر دو تعریف ذکر شده است) می‌باشد، افزون بر این به هیچ وجه در متن مصوبه دارای اثر و ثمره‌ای نیست و مشخص نیست مقصود از این تفکیک چیست و ثمره، اثر و خاصیت آن در سایر مواد مشخص نیست به ویژه چنانچه اشاره شد اساساً تعریف دارای ایراد و اشکال تداخل و همپوشانی می‌باشد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود این دو ماده بهتر تیب زیر با هم ادغام شوند:	اصلاح مواد (۲) و (۳) و ادغام آنها در متن واحد بهتر تیب زیر: «تدابیر پیشگیرانه و حمایتی مد نظر این قانون عبارت است از هر گونه اقدامی که مانع از بروز سوء رفتار و حمایت از زنان آسیب‌دیده شود؛ از قبیل آموزش و اطلاع رسانی، مهارت افزایی، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی نهادها، شناسایی آسیب‌ها و موقعیت‌های آسیب‌زا، مداخله فوری مددکاری و قضایی، درمان اختلالات روانی، درمان و روان‌گرایی، حمایت اقتصادی، حمایت قضایی و کیفری، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی که در این قانون مقرر شده و توسط نهادهای مربوطه اجرا می‌شود.

اظهار نظر کارشناسی درباره:
لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و
ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موفقیه شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۳۳	ماده (۳) تدابیر حمایتی در این قانون عبارت است از هرگونه اقدام از سوی حاکمیت در خصوص حمایت از زنان آسیب دیده از قبیله شناسایی زنان و دختران آسیب دیده یا در معرض آسیب، اسکان و سرپرستی زنان و دختران بی سرپرست و بدسرپرست، مددکاری، درمان و روان در مانگری، توانمندسازی، حمایت اقتصادی، حمایت قضایی و کیفری، مداخله فوری مددکاری و قضایی، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی که در این قانون و قوانین مرتبط مقرر شده و توسط نهادهای مربوطه به منظور حمایت از زنان و دختران آسیب دیده و در معرض آسیب اجرا می شود.					مواد (۲) و (۳): این دو ماده در مقام تعریف و تفکیک تدابیر حمایتی و تدابیر پیشگیرانه می باشد. این تفکیک ضمن آنکه اساساً فاقد مبنای علمی و دقیق می باشد (در تعریف تدابیر حمایتی گفته شده این تدابیر از سوی حاکمیت اعمال می شود و گویا وجه تمایز تدابیر حمایتی از پیشگیرانه همین امر است در حالی که در انتهای تعریف تدابیر پیشگیرانه هم گفته شده این تدابیر از سوی نهادهای مربوطه اجرا می شود که نوعاً حاکمیتی هستند) در مواردی نیز دارای همپوشانی و تداخل مصادیق (برای مثال مداخله فوری مددکاری و قضایی در هر دو تعریف ذکر شده است) می باشد، افزون بر این به هیچ وجه در متن مصوبه دارای اثر و ثمره ای نبوده و مشخص نیست مقصود از این تفکیک چیست و اثر و خاصیت آن در سایر مواد مشخص نیست. به ویژه چنانچه اشاره شد اساساً تعریف دارای ایراد و اشکال تداخل و همپوشانی می باشد. بر این اساس پیشنهاد می شود این دو ماده بهتر تیب زیر با هم ادغام شوند:	اصلاح مواد (۲) و (۳) و ادغام آنها در متن واحد بهتر تیب زیر: «تدابیر پیشگیرانه و حمایتی مد نظر این قانون عبارت است از هرگونه اقدامی که مانع از بروز سوء رفتار و حمایت از زنان آسیب دیده شود؛ از قبیل آموزش و اطلاع رسانی، مهارت افزایی، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی نهادها، شناسایی آسیب ها و موقعیت های آسیب ز، مداخله فوری مددکاری و قضایی، درمان اختلالات روانی، حمایت اقتصادی، حمایت قضایی و کیفری، ارتقای آگاهی و رفتار نیروی انسانی که در این قانون مقرر شده و توسط نهادهای مربوطه اجرا می شود.
۴۴	ماده (۴) رسیدگی به دعاوی و شکایات مربوط به این قانون، تابع مقررات آیین دادرسی کیفری است.					ماده (۴): با عنایت به اینکه در این قانون احکام و قواعدی ذیل فصل آیین دادرسی بیان شده، لذا ذکر این ماده دارای ایراد است. در نهایت در فرض ضرورت ذکر این ماده باید در انتهای فصل آیین دادرسی گفته شود جز در مواردی که حکم خاصی در خصوص رسیدگی ها در این قانون بیان شده مطابق مقررات آیین دادرسی کیفری رسیدگی می شود.	حذف ماده (۴) و یا اصلاح آن و انتقال به فصل آیین دادرسی بهتر تیب زیر: «جز در مواردی که در خصوص رسیدگی به پرونده های موضوع این قانون مقررات خاصی در این قانون مقرر گردیده، رسیدگی مطابق مقررات آیین دادرسی کیفری صورت می گیرد.

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۵	<p>ماده (۵) قوه قضائیه مکلف است در راستای حمایت‌های قضایی موضوع این قانون اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- توسعه و تقویت دفتر امور زنان و خانواده در سطح استان و شهرستان با وظایف ذیل: الف) پیگیری‌های قانونی لازم جهت مداخله فوری قضایی از جمله اقدامات موضوع ماده (۴۷) این قانون به منظور پیشگیری از سوء رفتار علیه زنان در معرض آسیب و جلوگیری از ورود آسیب بیشتر به آنان. ب) ارائه مشاوره و معاضدت‌های حقوقی و تشکیل پرونده برای زنان آسیب‌دیده یا در معرض آسیب مراجعه‌کننده. پ) اطلاع‌رسانی نسبت به خدمات حمایت‌پدیدستگاه‌های مقرر در این قانون و در صورت لزوم معرفی زنان موضوع این قانون به دستگاه‌های مقتضی. ت) پایش عملکرد و ارائه گزارش پیرامون اجرای آرا و تصمیمات مرتبط با زنان آسیب‌دیده و همچنین اجرای آرا و تصمیمات ارجاعی توسط مقام قضایی (ت) پیگیری و پایش وضعیت زنان آسیب‌دیده پس از اجرای رای یا تصمیم و ارزیابی اقدامات به عمل آمده. ج) شناسایی و ارائه راهکارهای قانونی رفع اطلاع در رسیدگی به پرونده‌های موضوع این قانون. ۲- پایش و ارزیابی عملکرد دفتر امور زنان و خانواده در اجرای وظایف مقرر در این قانون. ۳- برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه قضات، ضابطان و کارکنان مراجع قضایی در راستای اهداف این قانون. ۴- استفاده از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد در اقدامات و حمایت‌های مرتبط با این قانون در جهت پیشگیری از وقوع یا تکرار اعمال موجب آسیب به منظور اصلاح رفتار در موارد لزوم و حمایت از زنان آسیب‌دیده در چارچوب ضوابط موضوع بند «۲» ماده (۲۲) این قانون. ۵- همکاری زنان دارای پایه قضایی جهت انجام تحقیقات مقدماتی در پرونده‌های مرتبط با جرائم منافی عفت و جرائم منجر به ضرب و جرح در صورت حضور افراد مذکور در حوزه‌های قضایی مربوطه با رعایت قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی. ۶- ارتقای سطح دانش عمومی حقوقی در راستای پیشگیری از سوء رفتار نسبت به زنان. ۷- تهیه گزارش‌های موردی یا ادواری و انجام مطالعات و تحقیقات آماری و اطلاعاتی مرتبط با پرونده‌های موضوع این قانون در سطوح استانی و کشوری به منظور اتخاذ تدابیر پیشگیرانه و حمایتی و شناسایی اشکال جدید سوء رفتار علیه زنان. ۸- ارائه پیشنهادات لازم و اتخاذ تدابیر قانونی جهت اجرای مفاد سیاست‌های کلی خانواده در راستای پیشگیری از آسیب‌دیدگی زنان و تأمین امنیت آنها در محیط خانواده حسب مورد در قالب شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم و اختیارات رئیس قوه قضائیه.</p>	✓					
۶	<p>ماده (۶) وزارت کشور در راستای تحقق اهداف این قانون مکلف است امور ذیل را انجام دهد:</p> <p>۱- شناسایی اشکال مختلف قاچاق، پنهاندگی و آوارگی زنان و آسیب‌شناسی آنها و ارائه راهکارهای عملیاتی مناسب برای مقابله با آنها به شورای اجتماعی کشور در قالب گزارشات سالیانه. ۲- شناسایی زنان فاقد اسناد سجلی یا هویتی و معرفی آنان حسب مورد به نهادهای حمایتی، آموزشی، درمانی یا قضایی با همکاری دستگاه‌های ذی ربط. ۳- ارائه گزارش‌های سالانه و موردی از وضعیت آسیب‌های اجتماعی زنان، علل و راهکارهای رفع آن به تفکیک استان و مناطق شهری و روستایی به شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم و کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی. ۴- بررسی و رفع موانع اجرای این قانون توسط استانداران و فرمانداران در چارچوب اختیارات آنها و ارائه گزارش به وزارت کشور.</p>	✓					

اظهار نظر کارشناسی درباره:
 لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و
 ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۷	<p>ماده (۷) وزارت آموزش و پرورش مکلف است در راستای افزایش آگاهی و ارتقای مهارت‌های اجتماعی اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- تدوین و بازنگری متون درسی و اجرای برنامه‌های آموزشی در تمام مقاطع تحصیلی برای دانش‌آموزان با هدف توانمندسازی و ایجاد و ارتقای مهارت‌های اجتماعی مانند مهارت گفتگو، حل مسئله، مقابله با هیجانات، کنترل خشم و همدلی و تحکیم و ترویج خانواده سالم.</p> <p>۲- برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی به صورت حضوری یا مجازی و ارائه متون آموزشی مناسب برای معلمان، والدین و سرپرستان قانونی با هدف توانمندسازی و ایجاد و ارتقای مهارت‌های اجتماعی مذکور در بند «۱» با استفاده از ظرفیت انجمن اولیا و مربیان.</p> <p>۳- شناسایی دانش‌آموزان در معرض آسیب یا آسیب‌دیده جهت انجام اقدامات حمایتی اولیه و در صورت نیاز معرفی حسب مورد به سازمان بهزیستی یا دفاتر امور زنان و خانواده قوه قضائیه سایر نهادهای حمایتی به منظور ارائه خدمات حمایتی، تخصصی یا مداخله قضایی.</p> <p>۴- پذیرش دانش‌آموزان بی‌سرپرست یا بدسرپرست موضوع این قانون با معرفی سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام در مراکز شبانه‌روزی تحصیلی.</p> <p>۵- تهیه دستورالعمل‌ها و اتخاذ تدابیر لازم جهت پیشگیری از وقوع سوء رفتار علیه دانش‌آموزان در مراکز آموزشی.</p> <p>۶- توجه ویژه به تربیت دینی و اخلاقی دانش‌آموزان و جامعه‌پذیری آنان متناسب با تفاوت‌های جنسیتی.</p> <p>تبصره «دستورالعمل تحقق بند «۱» این ماده ظرف مدت ۳ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزیر آموزش و پرورش تدوین و ابلاغ می‌شود.</p>	✓					
۸	<p>ماده (۸) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در راستای اهداف این قانون مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- طراحی و انجام طرح‌های پژوهشی کلان و چندرشته‌ای در زمینه پیشگیری از سوء رفتار علیه زنان و ارتقای کیفیت خدمات موضوع این قانون.</p> <p>۲- توسعه مراکز خدمات مشاوره‌ای و نظارت بر عملکرد آنان به منظور:</p> <p>الف) شناسایی و اصلاح به موقع اختلالات رفتاری و روانی دانشجویان.</p> <p>ب) ارائه خدمات مشاوره‌ای-تربیتی به عموم دانشجویان به ویژه دانشجویان آسیب‌دیده و در صورت نیاز معرفی آنان حسب مورد به مراکز حمایتی یا درمانی تخصصی.</p> <p>۳- تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم در راستای پیشگیری و حمایت از دانشجویان زن آسیب‌دیده در مراکز آموزش عالی و محیط‌های خوابگاهی.</p> <p>۴- ترویج فرهنگ تکریم زنان و تحکیم خانواده در اقدامات و فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی مبتنی بر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور.</p> <p>۵- ایجاد و تجهیز فضای مناسب جهت اسکان و حمایت از دانشجویان دختر بی‌سرپرست یا بدسرپرست پذیرش شده در دانشگاه خارج از شهر محل سکونت..</p>	✓					

شماره ماده	مضمونه کمیسیون	موافق	مخالف	موافقه شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۹	ماده (۹) وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در راستای آگاهی‌بخشی و ارتقای فرهنگ عمومی متناسب با اهداف این قانون مکلف است: ۱- تهیه، تنظیم و نظارت بر اجرای شاخص‌های عملیاتی حفظ منزلت زنان و تکریم و حفظ امنیت آنها و تحکیم خانواده در کلیه تولیدات و پخش آثار علمی، هنری، فرهنگی و رسانه‌ای و حمایت از آنها در چارچوب شاخص‌های تدوین شده شاخص‌های عملیاتی موضوع این بند، حداکثر ظرف ۳ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و حداکثر ظرف ۱ ماه به تصویب شورای فرهنگ عمومی کشور می‌رسد. تبصره: «شاخص‌های عملیاتی موضوع این بند، حداکثر ظرف ۳ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و حداکثر ظرف ۱ ماه به تصویب شورای فرهنگ عمومی کشور می‌رسد». ۲- طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی و فرهنگی لازم در چارچوب اختیارات قانونی به منظور ارتقای سطح فرهنگ عمومی در خصوص حفاظت، حمایت و پیشگیری از سوء رفتار علیه زنان با همکاری سایر دستگاه‌ها و ظرفیت‌های مردمی. ۳- ممنوعیت صدور مجوز و پخش آثاری که در آنها استفاده ابزاری از زنان صورت گرفته و نظارت در چارچوب مأموریت‌ها و وظایف وزارتخانه.	✓					
۱۰	ماده (۱۰) سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران در راستای آگاهی‌بخشی و ارتقای فرهنگ عمومی متناسب با اهداف این قانون مکلف به انجام امور زیر است: ۱- تهیه، تنظیم و اجرای شاخص‌های عملیاتی در راستای حفظ منزلت زنان و تکریم و حفظ امنیت آنها و تحکیم خانواده و ترویج نقش مؤثر زن در خانواده سالم به تفکیک در رسانه ملی و شبکه خانگی و نظارت بر آنها. ۲- پخش رایگان برنامه‌های تخصصی تهیه شده مبتنی بر شاخص‌های بند «۱» توسط دستگاه‌های اجرایی و نهادهای غیردولتی فعال در امور زنان با اولویت دفاتر حمایت از زنان و کودکان قوه قضائیه، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، سازمان بهزیستی، نیروی انتظامی و شهرداری‌ها. ۳- ممنوعیت صدور مجوز و پخش آثاری که در آنها استفاده ابزاری از زنان صورت گرفته و نظارت در چارچوب مأموریت‌ها و وظایف سازمان. تبصره- «شاخص‌های عملیاتی موضوع این ماده حداکثر ظرف ۳ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و حداکثر ظرف ۱ ماه به تصویب شورای سیاستگذاری صداوسیما می‌رسد».	✓					
۱۱	ماده (۱۱) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است در حمایت از زنان موضوع این قانون اقدامات زیر را انجام دهد: ۱- تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های رفتاری برای پزشکان، کارکنان مراکز درمانی و ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی و درمانی به زنان آسیب‌دیده. ۲- مستندسازی آسیب‌های وارده به زنان آسیب‌دیده و ایجاد سامانه ثبت مستندات و اطلاعات کلیه آثار جسمی و روانی ناشی از آسیب‌دیدگی جهت ارائه به مراکز قضایی با رعایت اصل محرمانگی. ۳- ارسال گزارش موارد آسیب‌دیدگی‌های حاد به اورژانس اجتماعی جهت انجام مداخلات لازم و پیشگیری از تکرار. ۴- ارائه رونوشت مدارک و مستندات راجع به آسیب‌های وارده به زنان موضوع این قانون به صورت رایگان در صورت تقاضای وی. ۵- درمان رایگان زنان آسیب‌دیده دارای فوریت پزشکی فاقد تمکن مالی. ۶- انجام اقدامات مددکاری و حمایتی اولیه و حسب مورد معرفی زن آسیب‌دیده به رضایت وی، به مراکز اورژانس اجتماعی، نیروی انتظامی، مراکز قضایی و دیگر مراکز حمایتی. ۷- ایجاد محیط اختصاصی جهت ارائه خدمات پزشکی با رعایت شئون اسلامی برای زنان. تبصره- «دستورالعمل بندهای «۴» و «۵» این ماده حداکثر ۳ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین و ابلاغ خواهد شد».	✓					

اظهار نظر کارشناسی درباره:
لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و
ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار

شماره ماده	مصبوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۲	ماده (۱۲) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در راستای حمایت از زنان موضوع این قانون، مکلف به انجام امور ذیل است: ۱- تهیه دستورالعمل‌های حفاظتی- حمایتی به منظور پیشگیری از سوء رفتار علیه زنان در محیط‌های کاری مشمول قانون کار. ۲- ارائه آموزش فنی و حرفه‌ای به زنان آسیب‌دیده یا در معرض آسیب فاقد تمکن مالی بر اساس آزمون وسیع به طور رایگان و طراحی زیرساخت لازم بازاریابی محصولات. ۳- برگزاری دوره‌های آموزش فنی حرفه‌ای برای مردان فاقد تمکن مالی به منظور پیشگیری با کاهش سوء رفتار علیه زنان با معرفی دفاتر امور زنان و خانواده قوه قضائیه یا سازمان بهزیستی. ۴- توانمندسازی اقتصادی خانواده‌های زن سرپرست یا بدسرپرست بر اساس آزمون وسیع از جمله اعطای تسهیلات قرض الحسنه و حرفه‌آموزی در جهت ایجاد اشتغال برای آنان با همکاری سایر دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط.						
۱۳	ماده (۱۳) سازمان بهزیستی کشور در راستای حمایت و توانمندسازی زنان موضوع این قانون مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد: ۱- شناسایی زنان آسیب‌دیده یا در معرض آسیب از طریق مراکز فوریت‌های اجتماعی و ارائه خدمات حمایتی و مددکاری در صورت لزوم پذیرش، نگهداری و توانمندسازی آنها و حسب مورد فرزندانشان. ۲- استفاده از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد در اقدامات و حمایت‌های مرتبط با این قانون در چارچوب ضوابط موضوع بند «۲» ماده (۲۲) این قانون. ۳- توسعه، تقویت و ارتقای کیفیت خدمات مراکز فوریت‌های اجتماعی و مراکز مشاوره و روانشناسی در تمامی استان‌ها و شهرستان‌ها ۴- تهیه و ارسال گزارش از فعالیت مراکز فوریت‌های اجتماعی و مراکز نگهداری به شورای پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه به صورت سالیانه. تبصره «۱» چگونگی پذیرش، ترخیص، تعیین شرایط و نحوه برخورداری از خدمات حمایتی، توانمندسازی، نحوه مدیریت و شرایط خدمت نیروی انسانی، شیوه‌نامه رفتاری ارائه خدمات حمایتی به مشمولین این قانون در مراکز موضوع بند «۳» و نحوه نظارت بر عملکرد آنها و ترتیبات اجرایی سایر وظایف مقرر در این ماده، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف ۶ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان بهزیستی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. تبصره «۲» هرگاه خطر شدید و قریب‌الوقوعی زنی را تهدید کند، مددکاران اجتماعی بهزیستی یا دفاتر امور زنان و خانواده قوه قضائیه و ضابطان دادگستری مکلفند فوری و در حدود وظایف و اختیارات قانونی، تدابیر و اقدامات لازم را در صورت امکان با مشارکت و همکاری خانواده زن، جهت رفع خطر، کاهش آسیب و پیشگیری از وقوع یا تکرار جرم انجام داده و در موارد ضروری وی را از محیط خطر دور کرده و با تشخیص وزیر نظر مددکار اجتماعی به مراکز مربوط منتقل کنند و گزارشی از ادله ضرورت مداخله و اقدامات خود را حداکثر ظرف مدت ۱۲ ساعت به اطلاع دادستان برسانند تا براساس تصمیم وی اقدام گردد. تبصره «۳» مددکاران اجتماعی بهزیستی یا دفاتر زنان، امور خانواده و کودکان قوه قضائیه و ضابطان دادگستری به منظور انجام تحقیقات و اقدامات موضوع این قانون، حق ورود به محل زندگی و کار افراد را جز با اجازه متصرف قانونی و با دستور مقام قضایی ندارند، مگر در خصوص اقدامات حمایتی موضوع تبصره «۲» این ماده که در این صورت باید در گزارش تنظیمی، ادله ضرورت مداخله را نیز به روشنی ذکر کنند. تبصره «۴» سازمان بهزیستی در چارچوب اختیارات قانونی و در راستای تسهیل اقدامات و پیگیری‌های حقوقی نسبت به معرفی زنان آسیب‌دیده موضوع این قانون در موارد ضروری به درخواست ایشان به اداره معاضدت قانون وکلای دادگستری یا مرکز وکلای کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه اقدام می‌نماید. تعیین موارد ضروری بر اساس معیار شدت آسیب، عدم تمکن مالی، موثر نبودن خدمات مشاوره‌ای و یا فوریت اقدامات حقوقی ظرف ۳ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان بهزیستی تهیه می‌شود و به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌رسد.						

شماره ماده	موضوع کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۴	<p>ماده (۱۴) وزارت راه و شهرسازی در راستای حمایت از زنان موضوع این قانون مکلف است اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>۱- ضرورت‌سنجی نیازها و توجه به تأمین امنیت اجتماعی زنان در سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی برای عرصه‌های عمومی، از طریق تهیه طرح‌های توسعه شهری از مقیاس شهر تا محله، ارتقای کیفیت فضاهای عمومی و دسترسی‌های شهری، احیای بهسازی و نوسازی محله‌ها به‌ویژه در محدوده‌های ناکارآمد و آسیب‌پذیر شهری، کلیه شبکه‌های حمل‌ونقل و پایانه‌های مسافری ریلی، هوایی، دریایی، ایستگاه‌ها و استراحتگاه‌های بین‌راهی با همکاری دستگاه‌های مربوط.</p> <p>۲- تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های لازم با استفاده از متخصصان جرم‌شناسی و مطالعات شهری برای جلوگیری از طراحی و ایجاد فضاهای عمومی جرم‌خیز در شهر در چارچوب وظایف و اختیارات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران.</p> <p>۳- تأکید و توجه به شرایط و نیازهای زنان در برنامه‌ها، تصمیمات و مصوبات ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار و ستادهای استان و شهرستان در رابطه با بافت‌های ناکارآمد شهری در قالب رویکردهای پیشگیرانه شامل:</p> <p>الف) تأکید بر توانمندسازی زنان و توجه به مشکلات و آسیب‌های اجتماعی آنان در برنامه‌های توسعه محلات و محدوده‌های ناکارآمد شهری؛</p> <p>ب) تخصیص زمین مناسب جهت ایجاد و گسترش مراکز بهزیستی ارائه‌دهنده خدمات حمایتی به زنان آسیب‌دیده موضوع این قانون.</p>	✓					
۱۵	<p>ماده (۱۵) شهرداری‌ها مکلفند با همکاری شورای شهر و دستگاه‌های ذی‌ربط اقدامات زیر را انجام دهند:</p> <p>۱- تخصیص ابنیه یا زمین مناسب با همکاری سازمان ملی زمین و مسکن در چارچوب قوانین و مقررات و کمک به تجهیز فضای فیزیکی و امکانات مناسب جهت ایجاد و گسترش مراکز سازمان بهزیستی جهت اجرای تکالیف مقرر در این قانون.</p> <p>۲- ارتقای آگاهی شهروندان و آموزش مهارت‌های زندگی در چارچوب مقررات این قانون.</p> <p>۳- توجه به نیازهای زنان در طراحی محیطی و مدیریت منابع شهری با استفاده از متخصصان جرم‌شناسی و مطالعات شهری از جمله شناسایی، بهسازی فضاهای بی‌دفاع شهری، نقاط کور و ناامن به‌منظور کاهش جرم و ایجاد احساس امنیت در شهروندان به‌ویژه زنان.</p> <p>۴- ایجاد و توسعه بوستان‌ها، مراکز تفریحی و ورزشی مخصوص زنان در محیط‌های شهری.</p> <p>۵- اختصاص فضاهای و امکانات مناسب برای مادران و کودکان در فضاهای عمومی شهر.</p> <p>تبصره- در راستای توسعه و تجهیز فضاهای مورد نیاز سازمان بهزیستی، سازمان مذکور می‌تواند از ظرفیت‌های سازمان اوقاف و امور خیریه، ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره)، بنیاد مستضعفان، سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی با رعایت قوانین و مقررات مربوط به آنها استفاده نماید.</p>	✓					

اظهار نظر کارشناسی درباره:
 لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و
 ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۶	ماده (۱۶) فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است در راستای تحقق اهداف این قانون طبق مقررات اقدامات زیر را انجام دهد: ۱- ایجاد، توسعه و تقویت دوایر مشاوره و مددکاری در کلیه پاسگاه‌ها و کلانتری‌های کل کشور جهت مراقبت و انجام اقدامات حمایتی اولیه و معرفی زنان آسیب‌دیده یا در معرض آسیب حسب مورد به مراجع قضایی، مراکز حقوقی، حمایتی، بهداشتی و درمانی و اعزام آنان در صورت ضرورت به مراکز نگهداری و حمایتی. ۲- ارتقای دانش تخصصی مشاوران و مددکاران دوایر اجتماعی مددکاری به تناسب نوع مراجعین به آنها جهت اجرای تکلیف بند «۱» این ماده. ۳- انجام اقدام قانونی لازم در مأموریت‌های مددکاران اجتماعی جهت تأمین امنیت آنان و زنان موضوع مأموریت و انجام سایر وظایف محوله در اجرای این قانون. ۴- آموزش تخصصی نیروهای تحت امر نسبت به ابعاد عمومی و تخصصی سوء رفتار علیه زنان و برگزاری دوره‌های آموزشی نحوه مستندسازی و تأمین ادله اثباتی آن. ۵- ارائه خدمات به زنان موضوع این قانون توسط مأمورین انتظامی زن در مناطقی که ظرفیت لازم وجود دارد. ۶- شناسایی کانون‌های عمومی آسیب‌زا و پرخطر در حوزه امنیت زنان و اتخاذ تدابیر لازم برای امکان مداخله فوری در موارد مواجهه با سوء رفتار علیه زنان.	✓					
۱۷	ماده (۱۷) سازمان پزشکی قانونی کشور مکلف است در راستای تحقق اهداف این قانون اقدامات زیر را انجام دهد: ۱- پذیرش و انجام معاینات زنان آسیب‌دیده معرفی شده از سوی سازمان بهزیستی برابر با تعرفه‌های موجود در ارجاع به ضابطان قضایی. ۲- تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های رفتاری برای پزشکان و کارکنان مراکز نسبت به زنان آسیب‌دیده. ۳- تأمین فضای اختصاصی معاینات برای زنان موضوع این قانون. تبصره- سازمان پزشکی قانونی مکلف است زنان آسیب‌دیده‌ای که از طرف سازمان بهزیستی کل کشور، نیروی انتظامی و قوه قضائیه به عنوان افراد فاقد تمکن مالی معرفی شده‌اند را از پرداخت تمام هزینه‌های مربوط معاف نماید.	✓					
۱۸	ماده (۱۸) سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است در راستای تحقق اهداف این قانون اقدامات زیر را انجام دهد: ۱- تهیه دستورالعمل پیشگیری و حمایت از زنان در برابر سوء رفتار در زندان‌ها، مراکز حرفه‌آموزی و اشتغال و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی. ۲- برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه کارکنان زندان‌ها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی در موضوعات مرتبط با این قانون. ۳- تقویت و گسترش خدمات مشاوره و مددکاری در ارتباط با زنان زندانی. ۴- آموزش مهارت‌های زندگی، مهارت‌های شغلی و تاب‌آوری اجتماعی در طول مدت حبس برای زنان زندانی. ۵- تقویت مراکز مراقبت پس از خروج، به‌منظور بهبود ارائه خدمات اجتماعی و روند بازپذیری زنان مددجو. ۶- برقراری تسهیلات ویژه برای نگهداری فرزندان زندان‌ها تا سن هفت سالگی از جمله تأسیس مهدکودک شبانه‌روزی خارج از بندها و در مجاورت زندان مطابق مقررات. ۷- اتخاذ تدابیر لازم جهت استفاده حداکثری از ظرفیت‌های قانون مجازات اسلامی- مصوب ۱۳۹۲- در رابطه با نظام نیمه آزادی، آزادی مشروط و بهره‌گیری از سامانه‌های الکترونیکی به‌منظور حمایت از زنان زندانی.	✓					

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۹	ماده (۱۹) کانون وکلای دادگستری و مرکز وکلای کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه در راستای تحقق اهداف این قانون مکلف به تسهیل و تسریع در ارائه خدمات معاضدتی و مشاوره‌ای و معرفی وکیل معاضدتی و مشاوره خانواده حسب مورد در موارد معرفی شده از سوی سازمان بهزیستی در پرونده‌های موضوع این قانون می‌باشد. تبصره- در صورت درخواست فرد آسیب‌دیده و وجود وکیل و مشاور زن، اولویت با تعیین وکیل یا مشاور زن در پرونده‌های موضوع این قانون است.	✓					
۲۰	ماده (۲۰) در راستای نظارت‌پذیری و هماهنگی بین دستگاهی، یکپارچه‌سازی اقدامات و خدمات قابل ارائه به زنان موضوع این قانون با رویکرد حل مسئله و تجمیع داده‌های مرتبط با آنها، وزارت کشور مکلف است نسبت به طراحی، استقرار و بهره‌برداری از سامانه «پنجره واحد ارائه خدمات حمایتی هوشمند و توانمندسازی افراد آسیب‌دیده یا در معرض آسیب موضوع این قانون» ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون اقدام نماید. تبصره «۱» سازمان بهزیستی و دفاتر امور زنان و خانواده قوه قضائیه، فرماندهی انتظامی، سازمان پزشکی قانونی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف به ثبت اطلاعات مراجعین، فرایند پذیرش، ارائه خدمات و ارجاعات در این سامانه هستند. تبصره «۲» آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف حداکثر ظرف ۶ ماه پس از تصویب این قانون، توسط وزارت کشور با همکاری دستگاه‌های مذکور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	✓					
۲۱	ماده (۲۱) در راستای ارزیابی انجام تکالیف مندرج در این قانون و هماهنگی در اجرای آن وزارت کشور مکلف به انجام وظایف زیر است: ۱- پایش و ارزیابی نتایج و عملکرد دستگاه‌های مسوول در سطوح ملی و استانی متناسب با تکالیف این قانون. ۲- اتخاذ تدابیر مناسب برای رفع موانع هماهنگی و توسعه همکاری بین دستگاه‌های مسوول.	✓					
۲۲	ماده (۲۲) شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم مبتنی بر قانون «پیشگیری از وقوع جرم»، مصوب ۱۳۹۴/۶/۲۱ مکلف به انجام وظایف زیر است: ۱- ارائه پیشنهادهای اصلاحی و مشارکت در فرایند تدوین پیش‌نویس قوانین و مقررات مربوط به موضوع این قانون. ۲- تدوین و تصویب ضوابط استفاده از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای پیشگیری از وقوع یا تکرار سوراخ‌سوزی علیه زنان با همکاری دستگاه‌های مسوول.	✓					
۲۳	ماده (۲۳) وزارت کشور مکلف است ضمن ایجاد هماهنگی و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در اجرای تکالیف مقرر در این قانون، گزارش تجمیعی عملکرد سالانه هر یک از دستگاه‌ها را به شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم و کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.	✓					
۲۴	ماده (۲۴) در اجرای مفاد این قانون کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای مذکور در این قانون مکلفند گزارش عملکرد سالیانه خود را تا اردیبهشت‌ماه سال بعد به وزارت کشور ارائه نمایند. عدم ارائه گزارش یا ارائه گزارش خلاف واقع و غیرمستند، به‌عنوان تخلف اداری محسوب شده و حسب مورد بر اساس رأی هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، یا مراجع انتظامی، انضباطی مربوط یا سایر مراجع مشابه، با توجه به اهمیت موضوع حسب مورد به یکی از مجازات‌های انتظامی یا اداری مقرر در بندهای «ج» تا «ی» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ محکوم می‌شوند.	✓					

اظهار نظر کارشناسی درباره:
لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و
ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موفقیه شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۲۵	ماده (۲۵) کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مکلف هستند در دوره‌های آموزش خدمت شاغلین خود، آموزش مهارت‌های اجتماعی و رفتاری (ارتباطی) جهت ارتقای کرامت زنان و تحکیم خانواده سالم را در دستور کار قرار دهند.	✓					
۲۶	تبصره «۱» سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و تعاون، کار و رفاه اجتماعی نسبت به تهیه و تدوین محتوای آموزشی فوق‌الذکر و برگزاری کارگاه‌های آموزشی مربوط به کسب مهارت جهت ایجاد تعادل بین کار زنان با خانواده اقدام نماید.	✓					
۲۷	تبصره «۲» محتوای آموزشی موضوع این ماده، حداکثر ظرف ۶ ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و حداکثر ظرف ۱ ماه به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌رسد.	✓					
۲۸	ماده (۲۶) مسئولان و مدیران دستگاه‌های موضوع این قانون، چنانچه از اجرای تکالیف مقرر در این قانون خودداری یا از اجرای آن جلوگیری نمایند به انفصال از خدمات دولتی و عمومی به مدت ۶ ماه تا ۵ سال محکوم می‌شوند.	✓					
۲۸	ماده (۲۷) دستگاه‌های اجرایی که به موجب این قانون بر ای آنها وظایفی پیش‌بینی گردیده است، اعتبارات مورد نیاز خود را برای پیش‌بینی در بودجه سالانه مربوط به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه می‌کنند.	✓					
۲۸	ماده (۲۸) هر کس با سوء استفاده از جنسیت یا موقعیت آسیب‌پذیر زنان، مرتکب هر یک از جرائم موضوع مواد (۶۱۱)، (۶۱۴)، (۶۶۸)، (۶۶۹)، (۶۹۷)، (۶۹۸)، (۶۹۹) یا (۷۰۰) قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵)، مواد (۷۴۲)، (۷۴۳)، (۷۴۴)، (۷۴۵) یا (۷۴۶) قانون مذکور (از فصل جرائم رایانه‌ای)، (۵۶۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی شود، مجازات وی از میانگین حداقل و حداکثر تا حداکثر مجازات قانونی جرم ارتکابی تشدید می‌شود.	✓		✓		ماده (۲۸)؛ عبارت «با سوء استفاده از جنسیت یا موقعیت آسیب‌پذیر زنان در این ماده دارای ابهام است و مشخص نیست که مقامات قضایی به چه ترتیبی و با کدام ادله چنین امری را احراز خواهند کرد. همین امر موجبات اطلاع در رسیدگی به پرونده‌های مزبور را به وجود می‌آورد و در نتیجه کاهش بازدارندگی مورد نظر در افزایش مجازات جرائم مذکور را به دنبال خواهد داشت. همچنین جرائم مذکور در این ماده لازم است به مواردی که همراه با قهر و غلبه و سوء استفاده از نیروی جسمانی واقع می‌گردد محدود شود. در مصوبه کمیسیون جرائم مذکور در این ماده قلمرو وسیعی یافته و افزایش مجازات در تمامی این موارد می‌تواند برخلاف سیاست حبس‌زدایی به‌عنوان یکی از سیاست‌های کلان قضایی بشمار رود. از این رو حذف عبارت مذکور و حذف مواد (۶۹۷)، (۶۹۸)، (۶۹۹) یا (۷۰۰) و همچنین مواد (۷۴۴)، (۷۴۵) یا (۷۴۶) که در این ماده به آنها تصریح شده و راجع به جرم افترا، نشر اکاذیب و هجو در فضای مجازی و غیر آن است مورد پیشنهاد می‌باشد.	حذف عبارت با سوء استفاده از جنسیت یا موقعیت آسیب‌پذیر زنان «در ماده (۲۸) و حذف مواد (۶۹۷)، (۶۹۸)، (۶۹۹) یا (۷۰۰) و همچنین مواد (۷۴۴)، (۷۴۵) یا (۷۴۶) مندرج در ماده (۲۸) مصوبه کمیسیون.
۲۹	ماده (۲۹) هر کس مرتکب قتل عمد زنی شود و به هر علت قصاص نشود چنانچه قتل همراه با طرح و نقشه قبلی باشد به حبس درجه ۳ و در غیر این صورت به حبس درجه ۴ محکوم می‌شود.	✓					

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۳۰	ماده (۳۰) هر کس بدون رضایت و برخلاف تمایل زنی، به وسیله سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی یا به هر وسیله دیگری پیام، تصویر یا نماد مستهجن یا مبتذل برای وی ارسال کند که نوعاً موجب آزار روحی نسبت به افراد متعارف می‌شود، در صورتی که پیام و تصاویر ارسالی مستهجن باشد به جزای نقدی درجه ۶ و در صورتی که مبتذل باشد، به جزای نقدی درجه ۷ محکوم می‌شود.	✓					
۳۱	ماده (۳۱) هرگاه کسی زنی را به ارتکاب جرمی که مستوجب حد است، اکراه نماید و جرم منظور واقع شود، در صورتی که مجازات قانونی آن جرم سلب حیات باشد، اگر اه‌کننده به حبس درجه ۳ محکوم می‌شود.	✓					
۳۲	ماده (۳۲) هر کس به زنی پیشنهاد برقراری رابطه نامشروع دهد، در صورتی که رابطه مزبور مستوجب حد باشد به جزای نقدی یا محرومیت از حقوق اجتماعی درجه ۶ و در سایر موارد به جزای نقدی یا محرومیت از حقوق اجتماعی درجه ۷ محکوم می‌شود. تبصره - چنانچه در خواست یا پیشنهاد مذکور از سوی کارکنان دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و ماده (۲۹) بر نامه ششم توسعه و تبصره ماده (۲) دیوان محاسبات و یا قانون کار، با توجه به موقعیت شغلی در محیط کار، خواه در محیط‌های دولتی یا حاکمیتی و خواه در محیط‌های عمومی غیر دولتی یا خصوصی انجام شود، مرتکب حسب مورد به انفصال از خدمات دولتی و عمومی یا محرومیت از آن شغل برای مدت ۶ ماه تا دو سال محکوم می‌شود. همچنین اگر ارتکاب جرم از سوی اعضای تشکل‌های مردم‌نهاد که موضوع اساسنامه آنها در راستای اهداف این قانون می‌باشد، صورت گیرد، علاوه بر ابطال مجوز آن تشکل، مرتکب از ثبت هرگونه سازمان مردم‌نهاد محروم می‌شود.	✓					
۳۳	ماده (۳۳) هرگاه زوج، همسر خود را از محل زندگی مشترک بیرون کند یا به نحوی از ورود وی به منزل جلوگیری نماید، به حبس یا جزای نقدی درجه ۷ محکوم می‌گردد.	✓					
۳۴	ماده (۳۴) هر کس از جمله ولی، وصی، قیم و سرپرست بدون رضایت زن، وی را به هر دلیل مانند حل و فصل اختلافات از جمله خون‌بیس اکراه به ازدواج با دیگری نماید یا به دلایل مذکور او را وادار به درخواست طلاق از مراجع قضایی کند و یا اینکه بدون اطلاع زن، او را به عقد دیگری در آورد به حبس یا جزای نقدی درجه ۶ محکوم می‌شود. زوج نیز در صورت علم به وضعیت ازدواج یا عقد مزبور مشمول مجازات مذکور می‌شود. تبصره - موارد مشمول مقررات قانونی ناظر به حقوق خانواده و احوال شخصیه که با رعایت ماده (۱۰۴۱) قانون مدنی انجام می‌شود از شمول این ماده خارج است.	✓					
۳۵	ماده (۳۵) هر کس با تطمیع، تحریک، اکراه، تهدید یا فریب موجب شود که زنی از محل سکونت خود فرار کند، به حبس یا جزای نقدی درجه ۶ محکوم می‌گردد. چنانچه رفتار مرتکب به منظور محافظت از زن در برابر خطرات شدید فعلی یا فریب الوقوع علیه عرض یا سلامت جسمی یا روانی وی باشد، مشمول حکم این ماده نیست.	✓					

اظهار نظر کارشناسی درباره:
 لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و
 ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۳۶	ماده (۳۶) هر کس زنی را تشویق، ترغیب، تحریک، تمطیع یا اکراه به استعمال مواد مخدر، روانگردان، یا وادار به تکدیگری کند به حبس یا شلاق درجه ۶ و چنانچه جرم مورد نظر واقع شود به هر دو مجازات محکوم می‌شود.	✓					
۳۷	ماده (۳۷) هر کس زنی را تشویق، ترغیب، تحریک، تمطیع یا اکراه به سقط جنین نماید، محکوم به حبس یا مجازات درجه ۶ می‌شود.	✓					
۳۸	ماده (۳۸) هرگاه مردی به زنی که در علقه زوجیت دیگری است با وعده از دواج، پیشنهاد طلاق دهد به حبس یا جزای نقدی درجه ۶ محکوم می‌شود.	✓					
۳۹	ماده (۳۹) هرگاه ضابط یا مقام قضایی یا سایر مسئولان از زنی که به عنوان متهم یا شاکی یا مطلع یا هر عنوان دیگری، احضار و جلب یا دعوت شده یا به آنان مراجعه کرده است، سوالات یا تحقیقاتی غیر مرتبط با اتهامات مرتبط با پرونده و موضوعات غیر موثر در پرونده داشته باشد، حسب مورد مشمول مجازات مقرر در مواد (۶۳) و (۱۹۶) قانون آیین دادرسی کیفری - مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ با اصلاحات بعدی و بند «د» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری و در دستگاه‌های دارای مقررات خاص مشمول حکم مشابه می‌شود.	✓					
۴۰	ماده (۴۰) چنانچه هر یک از جرائم موضوع این فصل مقرر به حداقل یکی از شرایط زیر باشد، حسب مورد مرتکب به بیش از میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر قانونی و تا حداکثر آن محکوم می‌شود: ۱. جرم به صورت سازمان یافته ارتکاب یابد. ۲. مرتکبان دو نفر یا بیشتر باشند. ۳. با استفاده از سلاح گرم یا سرد، مهمات، سم یا اقلام و مواد تحت کنترل موضوع ماده (۳) قانون مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیر مجاز مصوب ۱۳۹۰/۶/۷ و یا مرتبط با موضوع قانون تشدید مجازات اسپیدپاشی و حمایت از بزه‌دیدگان ناشی از آن مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱ صورت گیرد. ۴- نسبت به زنان آسیب‌پذیر همانند زنان زیر (۱۸) سال، باردار، شیرده، بیمار، سالمند، کم‌توان ذهنی یا جسمی، حسی و روانی، بی‌خانمان و آواره ارتکاب یابد. ۵- ارتکاب جرم همراه با تهیه عکس یا ضبط فیلم یا صدا باشد. ۶- جرم توسط کارکنان دستگاه‌های اجرایی ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری یا ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و همچنین اعضای تشکل‌های مردم‌نهاد که موضوع اساسنامه آنها در راستای اهداف این قانون می‌باشد، ارتکاب یابد؛ تبصره «۱» اگر ارتکاب جرم بار بودن بزه‌دیده همراه باشد، مرتکب به مجازات هر دو جرم محکوم می‌شود. تبصره «۲» چنانچه بیش از یکی از این عناوین فوق واقع شود، مرتکب به حداکثر مجازات محکوم می‌شود.	✓					

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۴۱	ماده (۴۱) در تمام جرائم موضوع این قانون که مستلزم پرداخت دیه می‌باشد، مرتکب علاوه بر پرداخت دیه، وفق مقررات و جبران خسارت‌های مقرر در ماده (۱۴) قانون آیین دادرسی کیفری، ملزم به پرداخت هزینه‌های درمان بزه‌دیده می‌باشد. در صورتی که مرتکب با تشخیص قاضی رسیدگی‌کننده متمکن از پرداخت هزینه‌های درمان نباشد، هزینه‌های مربوط از محل صندوق تأمین خسارت‌های بدنی پرداخت می‌شود. تبصره - تفاضل دیه در صورتی که زن به قتل رسیده و قاتل مرد است، وفق تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ از صندوق تأمین خسارت مالی بدنی پرداخت می‌شود.					تبصره ماده (۴۱)؛ تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۹۲) مقرر می‌دارد: «در کلیه جنایاتی که مجنی علیه مرد نیست، معادل تفاوت دیه تا سقف دیه مرد از صندوق تأمین خسارت‌های بدنی پرداخت می‌شود». چنانچه ملاحظه می‌شود این تبصره موارد قتل و سایر جنایات مادون نفس را در بر می‌گیرد در حالی که تبصره ماده (۴۱) مصوبه کمیسیون اجتماعی فقط منحصر به موارد قتل شده است که از این حیث دامنه حمایتی این حکم را محدود می‌نماید. از این رو مفاد تبصره ماده (۴۱) مصوبه از نظر حقوقی می‌تواند ناسخ یا مخصص حکم تبصره ماده (۵۵۱) قانون مجازات باشد و باعث ایجاد محدودیت در دامنه حمایتی حکم مورد نظر باشد. لذا حذف آن مورد پیشنهاد می‌باشد.	حذف تبصره ماده (۴۱).
۴۲	ماده (۴۲) در جرائم تعزیری درجه ۶، ۷ و ۸ موضوع این قانون در صورتی که مرتکب پدر، مادر یا شوهر زن باشد، دادگاه می‌تواند با لحاظ شرایط فرعی و خانوادگی مجرم و بزه‌دیده، در مرتبه اول مرتکب را به جای مجازات‌های فوق به یکی از مجازات‌های تکمیلی متناسب محکوم کند.						
۴۳	ماده (۴۳) جرائم موضوع مواد (۳۰)، (۳۵)، (۳۸)، (۳۹) قابل گذشت می‌باشند و همچنین سایر جرائم در صورتی که مرتکب از بستگان زن تا درجه دوم از طبقه دوم باشد نیز قابل گذشت هستند.						
۴۴	ماده (۴۴) کلیه مراجع قضایی و انتظامی واجد صلاحیت در صورت مراجعه زنان برای شکایت از جرائم موضوع این قانون مکلفند فوراً و خارج از نوبت پرونده تشکیل داده و تحقیق و رسیدگی را آغاز نمایند. چنانچه متهم از اعضای خانواده زن باشد، در صورت رضایت زن، ابتدا پرونده با رعایت قوانین و مقررات مربوط برای صلح و سازش به شورای حل اختلاف محل ارسال می‌گردد و در صورتی که شورا با برگزاری حداقل دو جلسه ظرف ماه موفق به ایجاد صلح و سازش بین طرفین نشود، گزارش اقدامات و نتیجه جهت طی مراحل قضایی به آن مرجع ارسال می‌گردد.						
۴۵	ماده (۴۵) در صورتی که محکوم علیه قادر به پرداخت دیه زنان بزه‌دیده نباشد دولت مکلف است پس از صدور حکم اعسار مجرم از سوی مرجع قضایی، آن را از محل صندوق تأمین خسارت‌های بدنی پرداخت نماید.						

اظهار نظر کارشناسی درباره:
 لایحه پیشگیری از آسیب دیدگی زنان و
 ارتقای امنیت آنان در برابر سوء رفتار

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۴۶	ماده (۴۶) زنان زندانی که به علت محکومیت های مالی در جرائم غیر عمد در زندان هستند، در برخورداری از مرخصی و زنان و مردان سرپرست خانواده در دریافت کمک های مردمی جهت آزادی در اولویت قرار دارند.	✓					
۴۷	ماده (۴۷) هرگاه شخصی زنی را به هر نحو به قتل یا ضرر نفسی یا شرعی یا مالی و یا به افشا سر نسبت به او و بستگان او تهدید نماید و بیم آن رود که واقعا مرتکب آن جرم شود یا شخصی که به جهت ارتکاب جرم علیه زنان محکوم شده است، صریحا نظرش را بر تکرار جرم ابراز کند و همچنین در صورتی که در هر مرحله قبل از صدور حکم قطعی، ظن قوی بر تکرار ضرب و جرح یا آسیب بیشتر نسبت به زنده دیده یا فرزندان او و یا اعمال فشار به زنده دیده برای انصراف از پیگیری شکایت وجود داشته باشد و یا متهم صریحا بر این امور تاکید نماید، حسب مورد در مرجع قضایی بنا به درخواست زن تهدید شده یا متضرر از جرم یا در مواردی که به صورت مشهود واقع شده باشد راسا، با توجه به نوع و شدت خطر، کیفیت جرم و سوابق و وضعیت آن زن، یک یا چند دستور حفاظتی-حمایتی زیر را صادر و بلافاصله اجرا خواهد کرد: ۱- اخذ تعهد بر عدم ارتکاب جرم مورد اشاره ۲- منع ورود متهم به اقامتگاه یا محل کار بزه دیده برای مدت حداکثر ۳ ماه. ۳- منع ورود زوج و محل سکونت مشترک برای مدت حداکثر ۳ ماه. ۴- الزام متهم به مراجعه به متخصصین مربوطه جهت مشاوره و معالجات ضروری و ارائه گواهی آن. ۵- تهیه محل سکونت جداگانه برای زوج توسط زوج، متناسب با توان مالی زوج و شنون زوج برای مدت حداکثر ۳ ماه موضوع مواد (۱۱۱۵) و (۱۱۱۶) قانون مدنی. ۶- معرفی بزه دیده به مراکز نگهداری موضوع این قانون برای مدت معینی که در دستور صراحتا قید می گردد. ۷- معرفی بزه دیده به سازمان ها و نهادهای دولتی و غیر دولتی فعال در زمینه اقدامات حمایتی. ۸- ایجاد محدودیت در اعمال حقوق مربوط به ملاقات، حضانت، ولایت، قیمومت، وصایت و سرپرستی اطفال و نوجوانان دختر. ۹- سپردن طفل و نوجوان دختر به صورت موقت به سازمان بهزیستی کشور یا مراکز مربوط و یا محارم. ۱۰- اخذ تأمین مناسب از نوع کفالت یا وثیقه برای حداکثر ۲ سال. تبصره «۱» در موارد فوق، سکونت جداگانه و عدم انجام و ظایف مربوط به زوجیت از سوی زن، از مصادیق عدم تمکین و مسقط حق نفقه وی نخواهد بود. تبصره «۲» معرفی بزه دیده به مراکز نگهداری موضوع این قانون می تواند به همراه فرزندان باشد. تبصره «۳» در صورت عدم رعایت تدابیر اتخاذ شده در بندهای «۱» تا «۴» این ماده، حسب مورد دادستان یا مقام قضایی رسیدگی کننده با رعایت ضوابط این ماده و مقررات قانون آیین دادرسی کیفری نسبت به اتخاذ تدابیر شدیدتر و یا تشدید قرار تأمین کیفری به نحوی که حمایت زن در برابر تهدید به عمل آمده را تضمین نماید، اقدام خواهند کرد. تشدید قرار تأمین موجب انتفای دستور نخواهد شد. مفاد این تبصره ضمن قرار صادره، به تهدید کننده تفهیم و ابلاغ می شود. تبصره «۴» در صورتی که مدت مندرج در دستور صادر شده منقضی شود، مرجع قضایی می تواند با احراز شرایط مندرج در صدر این ماده مجددا همان دستور را تمدید یا دستور دیگری جایگزین نماید. تبصره «۵» مرجع قضایی صادر کننده دستور می تواند در صورت تقاضای بزه دیده یا احراز تغییر در وضعیت متهم یا از بین رفتن موجبات صدور دستور، نسبت به بازنگری در دستورهای صادر شده یا لغو آنها اقدام نماید. تبصره «۶» اعتراض به دستورهای یاد شده تابع مقررات اعتراض به قرارهای تأمین کیفری می باشد. تبصره «۷» در مواردی که زن تهدید شده یا متضرر از جرم نسبت به موضوع گذشت کند، دستورهای قضایی موضوع این ماده لغو می شود.	✓					

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۴۸	ماده (۴۸) در پرونده‌های موضوع این قانون، کلیه اطلاعات زن آسیب‌دیده یا در معرض آسیب از قبیل هویت، نشانی، شماره تلفن و نوع آسیب ارتکابی، محرمانه است و اشخاصی که به‌نحوی به این اطلاعات دسترسی دارند از جمله مراجع قضایی، انتظامی، مراکز بهداشتی، درمانی، مددکاری، وکلا، مشاوران و شهود جز در موارد قانونی مجاز به افشای این اطلاعات نیستند و در صورت ارتکاب، به مجازات جرم افشای اسرار شغلی و حرفه‌ای محکوم خواهند شد.	✓					
۴۹	ماده (۴۹) در صورت عدم تمکن مالی بزه‌دیده، مرجع قضایی می‌تواند پس از احراز مراتب وی را از پرداخت هزینه دادرسی، حق الزحمه کارشناسی و دیگر هزینه‌ها معاف یا پرداخت آنها را به زمان اجرای حکم موکول کند. همچنین در صورت اقتضای ضرورت یا وجود الزام قانونی دایر بر داشتن وکیل، مرجع قضایی حسب مورد رأی یا به درخواست فرد فاقد تمکن مالی وکیل تسخیری تعیین می‌کند.	✓					
۵۰	ماده (۵۰) زنانی که برای خروج از کشور نیاز به اذن همسر دارند، در صورت خودداری غیرموجه وی از اعطای اذن، می‌توانند ضمن تقدیم دادخواست، مدارک و مستندات خود مبنی بر ضرورت خروج از کشور را به دادگاه خانواده تسلیم کنند. دادگاه خارج از نوبت نسبت به موضوع رسیدگی کرده و در صورت احراز ضرورت امر، عنداللزوم پس از اخذ تأمین مناسب، اذن خروج از کشور با ذکر مدت و دفعات سفر خواهد داد. تبصره- مصادیق موارد ضروری، از سوی وزارت دادگستری و با مشارکت معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری و وزارت امور خارجه ظرف ۳ ماه از زمان لازم الاجرا شدن قانون، تدوین می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.			✓		ماده (۵۰)، تبصره این ماده در مقام تعیین مصادیق ضروری برای خروج بانوان که نیاز به اذن همسر نداشته باشد، مغایر اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی است چه اینکه تعیین این موارد شأن قانونی دارد و مجلس نمی‌تواند این موضوع را به نهادهای دیگر تفویض نماید. لذا حذف این تبصره مورد پیشنهاد می‌باشد. البته به منظور بررسی بیشتر موضوع ارجاع این موضوع به کمیسیون جهت ارائه پیشنهاد جامع‌تر نیز مورد پیشنهاد می‌باشد.	حذف تبصره ماده (۵۰) یا ارجاع به کمیسیون برای بررسی بیشتر.
۵۱	ماده (۵۱) چنانچه در دیگر قوانین حمایت‌های بیشتری برای زنان آسیب‌دیده یا در معرض آسیب پیش‌بینی شده باشد، این قانون مانع بهره‌مندی زنان مزبور از آن حمایت‌ها نخواهد بود.	✓					

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir